

Car-sharing je možný i v malých městech

Organizovaný car-sharing se považuje za vhodný způsob rozšíření nabídky mobility ve větších městech. Tento informační list chce na několika evropských příkladech ukázat, že je možné zorganizovat služby sdílení vozidel i v menších městech a obcích a zajistit přitom jejich přijatelnou úroveň.

Švýcarská car-sharingová společnost Mobility poskytuje své služby v 410 lokalitách. Pouze města Curych, Ženeva, Basilej, Bern a Lausanne mají více než 100 000 obyvatel. Další čtyři města mají mezi 50 000 a 100 000 obyvateli a počty obyvatel v dalších 24 místech se pohybují mezi 20 000 a 50 000. Z toho vyplývá, že většinu švýcarských obcí, které car-sharing na vynikající úrovni nabízejí, obývá méně než 20 000 obyvatel.

V Německu jsou služby car-sharingu k dispozici také ve 166 městech a obcích, v nichž žije méně než 50 000 obyvatel, a 78 obcí s těmito službami má méně než 20 000 obyvatel (stav z poloviny roku 2008).

V menších městech a obcích může být car-sharing zpravidla organizován jen dobrovolnícky

Nelze samozřejmě přehlížet, že podmínky pro car-sharing jsou v malých městech méně příznivé. Najdeme zde méně lidí, kteří mohou – a zároveň jsou ochotni – uspořádat si svou mobilitu tak, aby se obešli bez vlastního vozu a v případě potřeby auto sdíleli, tudíž je zde možné v přepočtu na plochu provozovat daleko méně vozidel car-sharingu než ve velkých městech. Méně vozidel car-sharingu znamená i nižší pravděpodobnost, že rezervace vozidla bude úspěšná, protože v době velké poptávky není možné požadavky tak pružně přesouvat mezi automobily, které jsou k dispozici. Menší počet vozidel také hospodářsky neumožňuje zaměstnat někoho na plný úvazek.

V menších městech, v nichž nemůže služby car-sharingu zajišťovat některá z profesionálních organizací z blízkých měst, jako to je například v regionech Hannover, Karlsruhe nebo oblast Rýn-Neckar, je nutné car-sharing vybudovat a provozovat na bázi dobrovolné práce. Záleží samozřejmě na tom, zda se najdou jedinci a skupiny podobně smýšlejících lidí, kteří se tohoto úkolu chopí. Úspěch takové dobrovolné aktivity často závisí na vynalézavosti a aktivitě jednotlivých aktérů. Nicméně úspěšné příklady ukazují, že pokud účast přepočteme podle počtu obyvatel, může zapojení do car-sharingu v malých městech a obcích dosáhnout, a někdy i dokonce překročit, četnost zapojení obyvatel ve velkých městech.

Veřejná správa menších měst a obcí může budování nabídky car-sharingu podpořit prostřednictvím následujících opatření:

- Veřejná správa může sama využívat nabídku car-sharingu pro své služební cesty jako firemní zákazník.
- Veřejná správa může snížit hospodářské riziko v

Obr. 1: Výřez z mapy služeb car-sharingu v Německu. Poskytování služeb sdílení vozidel v okolí Mannheimu, Karlsruhe a Frankfurtu je organizováno ve spolupráci s provozovateli služeb v těchto městech. (Zdroj: www.carsharing.de)

Car-sharing v malých městech

začáteční fázi poskytnutím garance určité míry využívání (která může být časově limitovaná).

- Veřejná správa může využít své informační kanály a podpořit car-sharing popularizací služby.

Příklad: Vaterstetten poblíž Mnichova, Německo

V obci Vaterstetten, která leží na východ od Mnichova a má 21 000 obyvatel, se od roku 1992 stále rozvíjí nabídka car-sharingu. Na začátku roku 2009 sdílelo 90 soukromých a čtyři firemní členové (dohromady 175 oprávněných řidičů) sedm spolkových vozidel. Poskytovatelem služeb je nezisková organizace Vaterstettener Auto-Teiler e.V., která byla dobře zapojena do dění v místě, dařilo se jí spolupracovat s místní veřejnou správou a měla

CarSharing (bcs), tedy celostátní německé organizace, která zaštiťuje rozvoj car-sharingu. Při své poradenské činnosti již poskytl bezplatné vstupní konzultace řadě vznikajících místních skupin a řadě malých spolků pomohl v jejich začátcích. Technicky zdatní členové spolku vyvinuli nové prvky systémů, jako jsou např. elektronické zpracování dat pro rezervační systém, nebo způsob přístupu k vozidlu, který je cenově přístupný a navržený podle potřeb malých organizací. Tyto systémy jsou k dispozici malým organizacím za režijní náklady.

Příklad: Albertslund v Dánsku

Delebil, provozovatel car-sharingu v Albertslundu (obec s ca 28 000 obyvateli, která leží asi 14 km západně od Kodaně), zahájil provoz v červenci roku 2000 s jedním autem a sedmi uživateli. Mezitím má tato nezisková organizace více než 19 vozidel, která využívá 111 členů spolku. Veškerou práci provádějí členové spolku dobrovolnicky bez nároku na honorář. Společně s dalšími malými dánskými spolky sdílených vozidel vypracoval albertslundský Delebil vlastní rezervační systém.

Příklad: Moorcar ve Velké Británii

V anglickém Ashburtonu založilo prvních šest členů Moorcar v roce 2002. Dnes organizace provozuje sedm vozidel ve čtyřech malých městech na jižním konci Dartmooru, což je asi 300 čtverečních mil velická ryze venkovská oblast na jihozápadě Anglie. Po sedmi letech od založení využívá vozidla 55 soukromých osob a jedna firma. Podle vlastních údajů všech 55 členů přestalo díky zapojení do car-sharingu provozovat vlastní automobil.

Správa Národního parku v Dartmooru má auto trvale rezervované v pracovní době.

Organizátoři jsou hrdí na to, že Moorcar je prvním

Obr. 2: Rezervované parkovací místo car-sharingu ve Vaterstetten u centrálního parku v obci (Zdroj: Willi Loose, bcs)

i dobré kontakty k vedení obce. Péče o sedm vozidel ale neumožňuje platit stálého pracovníka, který by organizaci sdílení vozidel dělal jako své zaměstnání. Všechny nezbytné práce jsou vykonávány na dobrovolné bázi členy spolku tak, že třetina z pracovníků spolku má aspoň nějaký úkol. Členové spolku Vaterstettener Auto-Teiler ale dělají víc než jenom práci car-sharingové organizace. Působí i jako „osvětový spolek“, který zprostředkovává pomoc pro další zájemce, kteří by chtěli rozjet svépomocný car-sharing v jiných menších obcích. Klaus Breindl je nejenom členem představenstva Vaterstettener Auto-Teiler, ale zasedá i v předsednictvu sdružení Bundesverband

Obr. 3: Vozový park car-sharingu vzrostl za sedm let na sedm vozidel (Zdroj: Moorcar)

Car-sharing v malých městech

car-sharingem, který byl založen ve vysloveně venkovské oblasti a od svého začátku neustále roste. Pokud je někdo požádá, ochotně pomáhají ve svém okolí se zakládáním dalších spolků sdílečných vozidel.

Příklad: Švýcarsko – téměř profesionální správa vozidel pro venkovské regiony

Jak jsme již uvedli, car-sharing nabízí ve Švýcarsku řada malých měst, které mají méně než 20 000 obyvatel. Jsou mezi nimi i některé obce, které neleží v blízkosti většího města. Přesto i na těchto místech nabízí švýcarská car-sharingová firma Mobility kvalitní správu vozidel, která nijak nezaostává za službami ve velkých městech. Jak to Mobility zvládne?

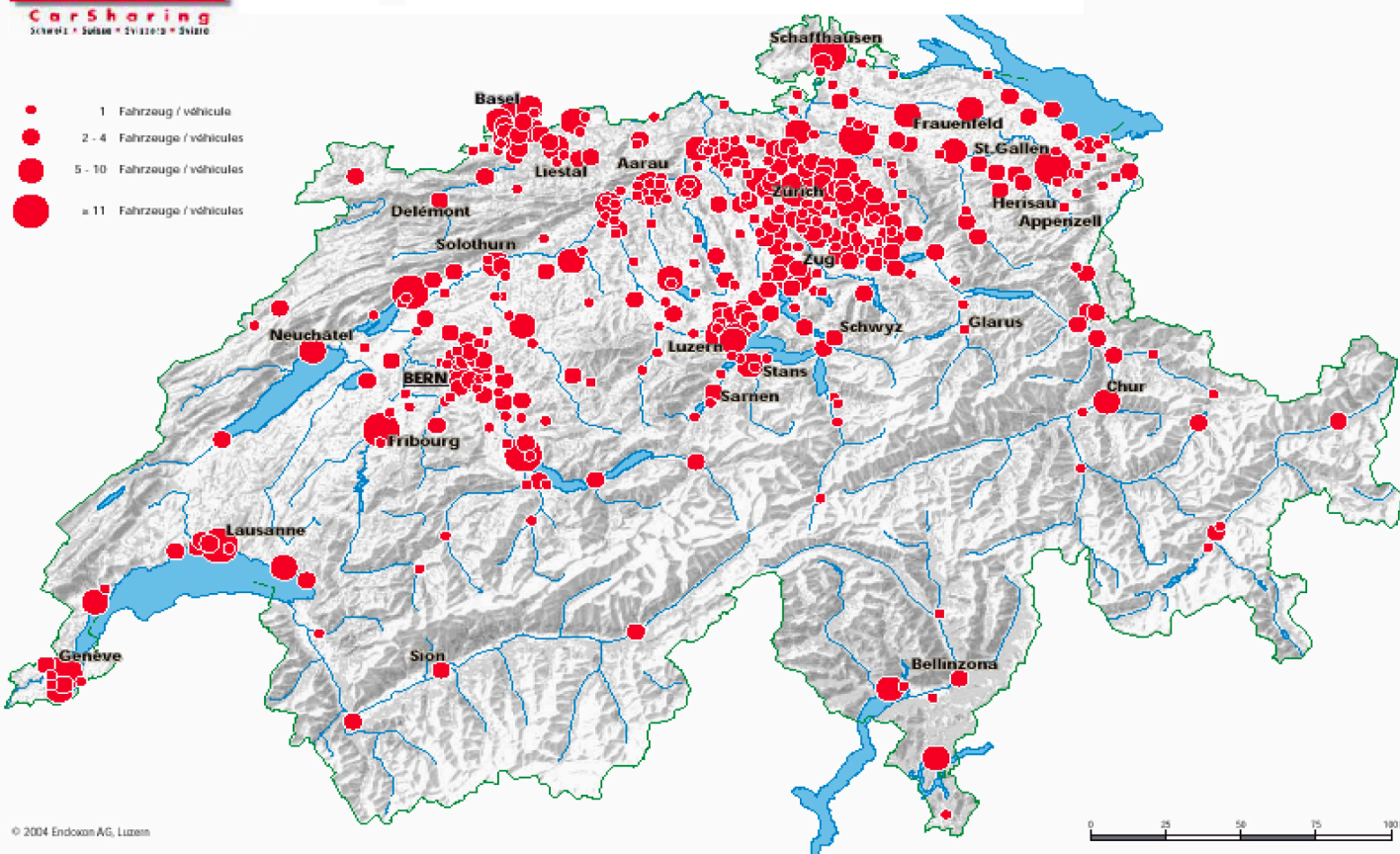
V takových oblastech by bylo příliš neefektivní a drahé obsluhovat a udržovat vozidla prostřednictvím profesionálních servisních služeb techniků Mobility, jako je to ve velkých městech. Za vozidly

rozptýlenými v regionu by museli jezdit příliš daleko. Místo toho ve venkovských oblastech uzavírá Mobility s místními techniky smlouvy na malé paušální platby, které pokryjí náklady spojené s průběžnými pracemi: čištěním a menší údržbou. Tito pracovníci na vedlejším úvazku jsou sami obvykle členy družstva Mobility a tak podle švýcarského daňového zákona jsou při odměňování za plnění úkolů pro družstvo daňově zvýhodněni.

Ostatní služby může Mobility poskytovat prostřednictvím internetu nebo přes svou celodenně dostupnou centrálu, takže se tento servis vůbec neliší od služeb poskytovaných zákazníkům ve městech. Díky spolupráci Mobility se švýcarskou poštou se mohou zájemci o car-sharing přihlásit na každém poštovním úřadu, což zajišťuje dostupnost služeb po celém Švýcarsku.

1,000 stations

Obr. 4: Mapa rozmístění stanic car-sharingu ve Švýcarsku (Stav na konci roku 2007, mezitím stoupl počet stanic na více než 1 100. Zdroj: Družstvo Mobility)

Další informace:

Webová stránka Vaterstettener AutoTeiler e.V.: <http://www.carsharing-vaterstetten.de/> (německy)

Webová stránka Moorcar, Velká Británie: <http://moorcar.co.uk/> (anglicky)

Webová stránka Delebil v Albertslundu: <http://albertslund-delebil.dk> (dánsky)

Webová stránka družstva Mobility, Švýcarsko: <http://www.mobility.ch/> (německy, francouzsky a anglicky)

Autor

Willi Loose
Bundesverband CarSharing e.V.
Hausmannstr. 9-10
30159 Hannover
willi.loose@carsharing.de
www.carsharing.de

Koordinace projektu momo

Der Senator für Umwelt,
Bau, Verkehr und Europa Freie
Hansestadt
Bremen

Freie Hansestadt Bremen
Der Senator für Umwelt, Bau, Verkehr und Europa

Michael Glotz-Richter & Michael Frömming
Ansgaritorstr. 2
28195 Bremen
Tel.: +49 (0) 421 361 174 85,
Fax: +49 (0) 421 496 174 85
momo@umwelt.bremen.de
www.momo-cs.eu

Belgie

 Bond Beter Leefmilieu
www.bondbeterleefmilieu.be

 Taxistop
www.taxistop.be

 **International Association
for Public Transport**
www.uitp.org

Řecko

 Center for Renewable Energy Sources
www.cres.gr

Česká republika

 Ústav pro ekopolitiku, o. p. s
<http://ekopolitika.cz>

Irsko

 Mendes GoCar Ltd. & GoCar CarSharing
www.mendes.ie, www.gocar.ie

Finsko

 Motiva
www.motiva.fi

Itálie

 **Italian Ministry of Environment,
Land and Sea (IME)**
www.minambiente.it

 **Italian Board for New Technologies
Energy and Environment (ENEA)**
www.enea.it

Německo

Der Senator für Umwelt,
Bau, Verkehr und Europa Freie
Hansestadt
Bremen **Der Senator für Umwelt,
Bau, Verkehr und Europa**
<http://bauumwelt.bremen.de>

 **Cambio Mobilitäts-
service GmbH**
www.cambio-carsharing.de

 Bundesverband CarSharing e.V.
www.carsharing.de

Španělsko

 **Foundation Sustainable
and Safety Mobility**
www.fundacionmobilitatsostenible.org

Prohlášení IEE:

Za obsah tohoto přehledu odpovídá jeho autor. Nemusí proto vyjadřovat názory Evropských Společenství. Evropská Komise nenesé žádnou odpovědnost za použití informací, které jsou zde obsaženy.

Podpořeno z programu:

Intelligent Energy Europe
ver. 2.0, 09/2009